

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quidnam sit, altitudinem Satanæ cognoscere. Quicumque non habent doctrinam hanc, qui non cognouerunt altitudinem Satanæ, quemadmodum dicunt. Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

confusione, id est, afflictione sua, tanquam diploide induantur, cum & temporali, & aeterna animaduersione feriuntur. De huiusmodi flagellis loquitur Dominus per Hieremiam capit. 30. cum ait, *Plaga inimici percussite, castigatione crudeli.* Etenim ut eo loco exponit Hugo Cardinalis, quos Dominus vel ad emendationem, vel ad probationem flagellat, non tanquam inimicos, sed potius tanquam amicos arguere dicitur iuxta illud Apocalypsis 3. *Ego quos amo arguo, & castigo, eodem vero reprobos iam in hac vita percutere incipit, non amici, sed inimici plaga percutere censetur.*

Hier. 30. 14.
Hug. Card.
Quidam flagellantur, ut amici.

Id quod etiam sub nomine Pharaonis Dominus ipse significauit Ezech. 30. VII. cum dixit, *Brachium Pharaonis regis Aegypti confregi, & ecce non est annolutum, ut restitueretur ei sanitas, ut ligaretur pannus, & fasciaretur linteo, & recepto robore posset tenere gladium, id est, poena quam ei inflixit, initium erit sempiterna: idcirco enim vulnera eius nolui obligare, quia sempiterna sunt futura, de quo supplicij genere est sermo, Deuter. 32. cum dicitur, *Ignis succensus est in furore meo, & ardebit usque ad inferni nouissima.* Atque idcirco Iob dicebat cap. 10. *Loquar in amaritudine anima mea, dicam Deo, noli me condemnare.* Id est, Deum quantum potero obtestabor, ut hic tantum me affligat: sciebat enim interdum praesentem afflictionem esse aeternae damnationis initium, quemadmodum contigit Antiocho regi impiissimo, quem Deus inuisibili, & insanabili plaga percussit, videlicet viscerum dolore, ita ut de eius corpore vermes scaturirent, & ipsae carnes in doloribus effluerent, usque adeo ut grauissimo eius faetore totus exercitus grauaretur, quod enim hoc supplicium praenuntium esset sempiterni, perspicuum est ex eo, quod dicitur 2. Machabaeorum 9. *Orabat sceleratus Dominum, a quo non esset misericordiam consecutus.**

Deut. 32. 22.
Iob 10. 1.

2. Mach. 9.

Quidnam sit, altitudinem Satanae cognoscere.

Quicumque non habent doctrinam hanc, qui non cognouerunt altitudinem Satanae, quemadmodum dicunt.

SECTIO IIII.

SUBIUNGITUR post comminationem Iezabeli, eiusque amatoribus factam, I. promissio ad eos pertinet, qui nefarijs Iezabelis factis, & consilijs non acquieuerunt, quae sic habet. *Quicumque non habent doctrinam hanc, qui non cognouerunt altitudinem Satanae, quemadmodum dicunt, non mittam super vos aliud pondus.* Vbi duo explicationem desiderant. Vnum est, quid sit non cognoscere altitudinem Satanae. Alterum, quid pondus significet. Quod attinet ad primum, sciendum est cognoscere in sacris literis saepe numero idem esse, quod approbare, veluti Psalmo 1. *Nonit Dominus viam iustorum.* Et psalm. 36. *Nonit Dominus dies immaculorum.* Et Prouerb. 4. *Vias, quae a dextris sunt nonit Dominus: peruersa vero sunt, quae a sinistris sunt.* Et Amos 3. *Tantum modo vos cognoui ex omnibus cognationibus terra: idcirco visitabo super vos omnes iniquitates vestras.* Inde etiam est quod sanctorum nomina scire Deus dicitur, & oues suas vocare nominatim. Ioann. 10. Imò ad hoc ipsum significandum praecipit Exod. 28. Inscribi in duodecim gemmis pretiosissimis, quae erant in Rationali, duodecim nomina, iuxta numerum tribuum: praeterea in duobus lapidibus Onychimâ, qui in vitroque summi Sacerdotis humero gestabantur, eadem duodecim nomina insculpi, sicut in quolibet lapide, ut mirum intelligerent Deum, cuius Pontifex ille maximus referebat imaginem,

Cognoscere, pro approbare.
Psal. 1. 6.
Psal. 36. 18.
Prou. 4. 27.
Amos 3. 2.
Ioan. 10.
Exod. 28.

sanctos suos
gestat Deus
in humeris
per auxilium
in pectore
per amorem.

sanctos suos non solum in humeris per auxilium, sed in pectore etiam per amorem gestare, eorumque continuo recordari; quorum in pectore, atque adeo ante oculos notissima praeferbat.

II.
Nescire pro
reprobare.
1. Cor. 14.
18.

E contrario reprobos Deus dicitur nescire, scientia videlicet approbationis, ut 1. ad Corinth. 14. *Qui ignorat, ignorabitur.* Ex quo loco argumentatur Hieronymus super Amos 3. Deum non omnes cognoscere, sed eos qui eius cognitione sunt digni. Unde est illud Lucae 13. *Recedite a me operarii iniquitatis, nescio vos.* Et Matthaei 25. fatuis virginibus dicitur, *Amen dico vobis, nescio vos.* Imò vltque adeo Deus reprobos perhibetur ignorare, ut ne nominum quidem eorum memoriam habere dicatur, quemadmodum Christus ipse testatur sub Dauidis persona, cum ait Psalm. 15. *Non congregabo conuenticula eorum, nec memor ero nominum eorum per labia mea.* Cum ergo hoc loco dicitur, *Non cognouerunt altitudinem Satanae*, est

Luc 13. 27.
Matth. 25.
12.
Psalm. 15. 4.

sentus non approbauerunt altitudinem Satanae quemadmodum exponit Beda, Rich. de S. Vict. Rupert. Primaf. Ioachimus, & communiter interpretes.

Non cognouerunt
approbauerunt.
Beda.
Richard. de
S. Vict.
Rupere.
Primaf.
Ioachim

Quid autem sit altitudo Satanae, iam explicandum est. Et quidem interpretes communiter, altitudinem Satanae, superbiam Satanae interpretantur, iuxta illud Esaia 14. *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui dicebas in corde tuo, In caelum conscendam, super astra caeli exaltabo solium meum, sedabo in monte testamenti, in lateribus Aequilonum, ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo.* Et Iob 41. *Omne sublime videt, & ipse est rex super universos filios superbiae.* Rupert. altitudinem quidem Satanae pro superbia etiam accipit, sed illam tamen superbiam putat esse intelligendam, qua Satan etiam nunc contendit similis esse altissimo, exigens videlicet sibi in odoris sacrificia. Quam superbiam cognouerunt, id est approbauerunt Thyatirae illi, qui idolothyta manducabant: & quia haec altitudo non est vera, sed simulata, propterea ait subiungi (quemadmodum dicunt) id est, quemadmodum ab imperitis appellatur, & existimatur. Est quidem haec communis interpretatio, quae nobis tamen non probatur: Graecè enim, pro altitudinem, seu altitudines, legimus βαθυς, id est, profunditates: nec enim βάθος vlllo modo significat sublimitatem, quare existimamus altitudinem, hoc loco non sublimitatem, sed profunditatem significare, eo sensu, quo puteum altum, & mare altum appellamus: imò & quo mentem altam dixit Poëta: *mauet alta mente repositum iudicium Paridis.*

III.
Esaia. 14. 12.
Altitudo Sa-
tanae. i. su-
perbia.
Iob. 41. 15.
Rupertus.
Demon etiam
modo vult
esse similis
altissimo.
Satanae alti-
tudo, pro-
funditas.

Iuxta quam expositionem adhuc explicandum superest, quanam sint istae Satanae profunditates. Et quidem Diuus Hieronymus super caput tertium epistolae, ad Ephesios profunditatem ad inferos refert, expendens enim illa verba Pauli, *Et possis comprehendere cum omnibus sanctis quae sit latitudo, & longitudo, sublimitas, & profundum*, Graecè βάθος sic ait, *latitudo mundi est ab Oriente, ad Occidentem: longitudo à meridie ad septentrionem.* Loquitur Hieronym. more Philosophorum. Nam apud Astrologos longitudo ab oriente ad occidentem sumitur, latitudo autem per distantiam ab Aequatore versus polos: *Profundum in abyssis & in inferno: altitudoque super caelestia erigitur: quae omnia in cruce Domini intelligi possunt: Ascendens quippe in altum, captivam duxit captivitatem, & descendit ad inferiora terra, & post altitudinem & profundum, in omnem terram exiit praedicatio crucis, atque ita, & altitudinem, & profundum, & longitudinem, & latitudinem tenet.* Haec Hieron.

III.
D. Hieron.
Cruce lon-
gitudo, &c.

Sic etiam sumuntur profunda, Prouerbior 9. Vbi libidinosa mulier sic transeuntes alloquitur. *Qui est paruulus, declinet ad me, aqua furcina dulciores, & panis absconditus suauior, & ignorauit (Paruulus, seu insipiens) quod ibi sunt Gigantes, id est Daemones, & in profundis inferni conuina cibus, id est quotquot ad huius meretricis mensam*

Prouerb. 9. 2.

mentiam accedunt esse inferorum penis obnoxios.

Igitur iuxta hanc profundorum, seu altitudinum acceptionem, non cognosce-
re profunditates Satanae, est non pepigisse foedus cum inferno, iuxta illud Esaia
28. ubi impij sic loquuntur, *Pepigimus foedus cum morte, & cum inferno fecimus pactum.*
Quo loco est advertendum nomen Hebraicum צחצח Chozech, p[ro] quo nos habemus
pactum significare commeatum, seu prouisionem: ut vocant, quod est in alto-
rum simul conuiuentium, aut simul nauigare uolentiu[m], id, quod non faciunt, nisi
foederati, & amicitia coniuncti, hoc sensu, cum inferno fecimus prouisionem,
seu commeatum, quasi simul nauigaturi, & ad eundem inferorum portum appul-
suri. Econtrario igitur, non cognoscere altitudines, seu profunditates Satanae,
est minimè cum inferno, ipsoque Satana foederari, & societatem inire.

Secundò. Alij in quibus est Gagnarus, qui has altitudines etiam non sublimi-
tates, sed profunditates interpretantur, per altitudinem Satanae intelligunt im-
mensum pelagus flagitiorum, iuxta illud Prouerb. 18. *Impius cum in profundum
uenerit peccatorum, contemnit, sed sequitur eum ignominia, & opprobrium:* quia nimirum,
ut ex ponit D. Chrysost. homilia 40. in Matthaeum, sicut infirmus dum medio-
criter habet, & sperat se posse curari, abstinere à noxijs cibis, si autem se despera-
tum intellexerit, curam sui negligit: Ita homo dum medio crite peccat & salutem
sperat, quantum potest à malo se temperat: si autem grauiter peccando coeperit
desperare, iam nihil dubitat committere. Tertio & postremo. Possimus per pro-
funditates Satanae, subtiles eius ac multiplices dolos intelligere quos iusti cog-
noscent, id est, non approbāt, iuxta ea quae superius diximus, quia enim Satana ual-
fer, subdolisq[ue] est, furtimque ac sensim sese in hominum animos insinuat, ut ci-
tius te in laqueos eius interdum induas, quam fraudè deprehenderis, rectè eius
astutiae profunditates appellari possunt, quas difficile interdum perspicimus, de
quibus eleganter dissentit D. Gregorius homilia duodecima super Ezechie. D. Gregor.
lem.

Quid pondus hoc loco significet, cum dicitur.

Non mittam super vos aliud pondus.

SECTIO. V.

Q[uo]d uerò attinet ad posteriorem sententiae partem, in qua Deus pollice-
tur, se ijs qui non cognouerunt altitudinem Satanae, non esse aliud pondus
immisurum. Prima expositio est Primasij, Richardi de sancto Victore, Ansber-
ti, Pannonij, Hugonis Cardinalis, & aliorum, *Pondus* hoc ad legem ueterem re-
ferentium, propter nonnullos, qui eo tempore surrexerunt ex circumcisione fide-
les, qui putabant necessarium esse ad salutem, legalia simul cum lege noua obser-
uare, ut sensus sit: nolo uobis pondus legis ueteris imponere, sed tenete eam do-
ctrinam, quam habetis, quae dumtaxat ad salutem necessaria est. Quod autem lex
ueteris pondus dicatur perspicuum est ex Actuum 15. *Visum est Spiritui sancto &
nobis nihil imponere uobis ultra oneris, quam haec necessaria, &c.* Et ad Hebr. 12. *Deponen-
tes omne pondus, & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis
tertamen.* Nam hoc loco, *Pondus* nonnulli de ueteri lege interpretantur, quemad-
modum etiam D. Thomas in commentarijs super Matthaeum ad Iudaeos praecipue
dicentem esse existimat illud Matth. 11. *Uenite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis:* Mat. 11. 28.

M iij

V.
Esaia 28. 15.
Profunditas
Satanae signi-
ficat pactum
cum inferno.

VI.
Gagn.
Secundo im-
mensum pe-
lagus uicio-
rum.
Prouerb. 18.
D. Chrysost.
Tertio Satana
in laqueos
& insidias.

V.
Primasij, Ric.
Ansber. Pan.
Hugo Card.
Lex ueteris,
pondus est
iugum serui-
tutis.
Act. 15. 28.
Hebr. 12. 1.

D. Thom.
Mat. 11. 28.